

Sipoon kunnan lausunto ASM Kiviainespalvelu Oy:n Kivimäen maanlajitystä ja louhintaa Sipoossa koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

Viite: UUDELY/4010/2023

Lausuntopyyntö

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on pyytänyt Sipoon kunnalta lausuntoa ASM Kiviainespalvelu Oy:n Kivimäen maanlajitystä ja louhintaa Sipoossa koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta. Lausunnot tulee viimeistään 19.1.2025. Sipoon kunta on pyytänyt sekä saanut lisäaikaa lausunnon antamiseen 22.1.2025 asti.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toimii hankkeessa YVA-lain tarkoittamana yhteysviranomaisena.

Arviointiselostus ja lisätietoja hankkeesta löytyvät ympäristöhallinnon verkkosivuilta osoitteesta www.ymparisto.fi/ASMKiviainespalveluKivimakiYVA/

YVA-menettely

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä (YVA-menettely) sovelletaan hankkeisiin ja niiden muutoksiin, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia. YVA-menettelyn avulla pyritään vähentämään tai kokonaan estämään hankkeen haitallisia ympäristövaikutuksia. YVA-hankkeet voivat olla esimerkiksi moottoriteitä, kaivoksia, jätteenkäsittelylaitoksia tai tuulivoimaloita. YVA-laissa on lueteltu hankkeet, joihin on aina sovellettava arviointimenettelyä. Menettelyä voidaan soveltaa myös tätä pienempiin tai muihinkin kuin lain liitteessä mainittuihin hankkeisiin ELY-keskuksen päätöksellä. Ydinlaitosten osalta päätökset tekee työ- ja elinkeinoministeriö. YVA-menettelyssä hankkeen vaikutukset arvioidaan suunnittelun yhteydessä ennen päätöksentekoa, jolloin tuleviin ratkaisuihin voidaan vaikuttaa. Hankkeesta vastaava, yksityinen yritys tai julkinen taho, vastaa selvitysten tekemisistä ja viranomainen hoitaa menettelyn ja laadun varmistuksen. Menettelyä ohjaa ja valvoo yhteysviranomaisena toimiva alueellinen ELY-keskus. YVA-menettelyn yhtenä tavoitteena on lisätä kaikkien mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa hankkeiden suunnitteluun. YVAan saavat osallistua kaikki ne, joihin hanke voi vaikuttaa, esimerkiksi alueen asukkaat, järjestöt ja viranomaiset. Tiedonsaanti ja osallistuminen ovatkin menettelyn kulmakiviä.

YVA on hankkeen suunnittelun apuväline, jonka tulokset on otettava huomioon hankkeen suunnittelussa ja lupaharkinnassa, esimerkiksi ympäristö- tai rakennusluvassa.

Hanketta koskevat tiedot

ASM Kiviainespalvelu Oy suunnittelee pilaantumattomien ylijäämämaiden vastaanottoa ja läjittämistä Sipoon kunnassa sijaitsevalle kiinteistölle 753-423-8-36. YVA-ohjelmavaiheessa kiinteistönmuodostus oli vielä kesken ja silloin aluetta käsiteltiin määrälana 753-423-8-1-M601. Alue sijaitsee Suomen Metsästäjäliiton (SMY) haulikkoradan välittömässä läheisyydessä ampumaradan eteläpuolella linnunteitä noin 5 km Nikkilän taajama-alueelta kaakkoon. Porvoon kuntaraja kulkee alueen itäpuolella lähellä hankealuetta. Alueen pinta-ala on noin 25 hehtaaria ja mahdollinen täyttömäärä enintään noin 3,17 miljoonaa m³ ktr. Ennen maa-ainesten vastaanottoa alueelta louhitaan kiviainesta. Kiviaineksen ottaminen tapahtuu osin samaan aikaan läjityksen kanssa.

Pääkaupunkiseudun nykyisten maanlajitysalueiden läjityskapasiteetin täyttyessä Uudellamaalla on tarve saada käyttöön lisää läjitysalueita rakennushankkeissa syntyville pilaantumattomille, mutta rakentamiseen kelpaamattomille ylijäämämaille. Kivimäen maanlajitysalueelle olisi arvion mukaan läjitettävissä noin 317 000 m³ massamäärä vuodessa. Läjitystoiminnan arvioitu kesto on näin ollen noin 10 vuotta, mutta läjitysmääriin vaikuttaa voimakkaasti rakentamisen vilkkaus, eli mikäli rakentamisessa syntyy massoja arvioitua vähemmän läjitettäväksi, läjitystoiminnan kesto pitenee arvioidusta.

Sipoon kunnan lausunto

Sipoon kunta katsoo, että hankkeen tavoitteet. eteenkin kiertotaloutta tukevana hankkeena, voidaan pitää myönteisenä. Uudenmaan maanlajitysalueiden läjityskapasiteetin lisääminen toiminnalle soveltuvilla alueilla on hyvinkin tarpeellista sekä nykytilanteessa että tulevaisuudessa.

Sipoon kunnan kaavatilanne on kuvattu arviointiselostuksen kappaleessa 6.3. Lisäksi kappaleessa 21.3 on arvioitu uusien kaavojen tai kaavamuutosten tarve hankkeen toteuttamista varten. Hankealueella on voimassa oikeusvaikutteinen Sipoon yleiskaava 2025. Arviointiselostuksen mukaan hankealue sijoittuu Sipoon yleiskaavan 2025 MLY-alueelle (laajaa yhtenäistä metsäaluetta / metsätalousvaltaista aluetta, joka on laaja, yhtenäinen ja ekologisen verkoston kannalta merkittävä) sekä hyvin pieneltä osalta E-alueelle (erityisalue). Lisäksi hankealue sijoittuu ampumaradan suojavyöhykkeelle (ea). Hankealueella on vireillä koko kunnan yleiskaavan päivitys, Sipoon kunnan yleiskaava 2050.

Arviointiselostuksessa on esitetty, että maanlajitysalueen toiminta ei ole Sipoon yleiskaavan 2025 vastaista sekä arvioitu, että hanke ei edellytä uusien kaavojen laatimista tai nykyisten muuttamista. Sipoon kunta toteaa, että arviointiselostuksessa esitetty toiminta (maanlajitys ja louhinta) on oikeusvaikutteisen Sipoon yleiskaavan 2025 vastaista. MLY-merkintä on ensisijaisesti säilytettävä, kuten kaavamääräys edellyttää, yhtenäisenä metsäalueena välttämällä alueen pirstomista muulla maankäytöllä. Toisin kun arviointiselostuksessa todetaan, johtaa noin 25 hehtaarin suuruinen maanlajitysalue juuri sellaiseen alueen pirstoutumiseen, jota kaavamerkinnällä on tarkoitus estää. Lisäksi arviointiselostuksessa on todettu, että MLY-alueen kaavamääräyksen mukaan *alueita käytetään pääasiallisen käyttötarkoituksen lisäksi myös muihin tarkoituksiin*, jonka kautta on perusteltu hankkeen kaavanmukaisuutta. Kaavamääräyksessä on kuitenkin lueteltu esimerkkejä niistä käyttötarkoituksista (kuten maanviljelyyn, haja-asutusluonteiseen rakentamiseen ja loma-asumiseen) joita lähtökohtaisesti tarkoitetaan näillä muilla, MLY-alueille soveltuvilla, käyttötarkoituksilla. Selkeydeksi todettakoon, että kyseinen hanke eroaa toiminnan laajuuden sekä laadun suhteen huomattavasti sellaisesta maankäytöstä, joka hankealuetta koskeva pääsääntöinen kaavamääräys (MLY) mahdollistaa ja on yleiskaavan MLY-merkinnän hengen vastainen. Sipoon yleiskaava 2025:ssä MLY-alueet ovat *ensisijaisesti* alueita, jotka tulisi säilyttää mahdollisimman vapaina muuttuvasta maankäytöstä. *Toissijaisesti* on myös mahdollista sijoittaa mm. pienmuotoista loma- ja haja-asutusluonteista asutusta MLY-alueille. Kaavamääräystä ei siis tule tulkita niin, että se mahdollistaisi kyseisen hankkeen kaltaisia mittavia maanlajitys ja louhintahankkeita. Lähtökohtaisesti arviointiselostuksessa esitetyle toiminnalle soveltuvat alueet on osoitettu yleiskaavassa maa-ainesten ottoalueina (EO).

Sipoon yleiskaavan 2050 laatimisen yhteydessä on tunnistettu tarve selvittää tarkemmin hankealueen lähialueiden ekologisten yhteyksien toimivuus. Sipoon kunta esittääkin näin ollen huolensa, varsinkin laajojen ekologisten yhteyksien toimivuudessa. Arviointiselostuksessa on arvioitu toiminnan ajaksi noin 10 vuotta. On syytä huomioida, että eteenkin louhintahankkeet voivat helpostikin jatkua tätäkin pidempään, jolloin myös (kielteiset)vaikutukset varsinkin ekologiseen verkostoon korostuvat.

Lopuksi Sipoon kunta toteaa, että alueen hyödyntäminen esitettyyn käyttötarkoitukseen ja näin olleen hankkeen toteutuminen edellyttää yleiskaavan muutosta ja/tai asemakaavan laadintaa. Nykyinen

hankealueen kaavatilanne **ei** mahdollista arviointiselostuksen mukaista toimintaa ja hankkeen maankäytöllisiä edellytyksiä tulee näin ollen arvioida kaavoitusmenettelyn kautta.

Sipoon kunta 20.1.2025